

ÁPOLÓNŐ

SZAKMAISMERTETŐ INFORMÁCIÓS MAPPA

Humánerőforrás-fejlesztési Operatív Program
(HEFOP) 1.2 intézkedés

„Az Állami Foglalkoztatási Szolgálat fejlesztése”

ÁPOLÓNŐ

Feladatok és tevékenységek

Szinte minden emberrel előfordult már, hogy valamilyen betegségével, problémájával, fájdalmával fel kellett keresnie az orvosi rendelőt, vagy hosszabb-rövidebb időt kellett kórházban töltenie.

Ezekben az intézményekben először általában az ápolónókkal találkozunk, ők fogadnak bennünket. Különösen a kórházi ápolás esetében nagyon sok időt töltünk együtt az ápolónókkal. Megértésükkel, türelmükkel és kedvességükkel jelentősen csökkenthetik a betegek félelmét, szorongását, hozzájárulhatnak közérzetük és hangulatuk javulásához. Az ápolónő kulcsszerepet játszik abban, hogy segítsen a betegnek a megváltozott helyzethez való alkalmazkodásban és megismertesse vele, hogy mire számíthat.

Az ápolás a kezdetektől fogva a társadalom egészségügyi szükségleteinek kielégítését szolgálta. Célja, hogy az egészségesek egészségét megőrizze, a betegeknek pedig kényelmet, gondoskodást és megnyugvást nyújtson. A történelem korai szakaszában az ápolás egyfajta közösségi szolgálat volt, és valójában a család egyben tartására és védelmezésére irányult.

Az ápolás, mint hivatás egyidős az orvostudománnyal. Az ápolás fejlődése közben a feladatkörök folyamatosan bővültek. Az ápolás fogalma is jelentős változásokon ment keresztül.

Jelenleg az ápolás gyakorlatához sorolnak minden olyan tevékenységet, amelyet betegek, sérültek megfigyelése, ápolása és oktatása során, mások egészségének megőrzése vagy betegségének megelőzése érdekében orvos utasítása alapján gyógyszerek vagy gyógymódok alkalmazása formájában végeznek.

Az ápolás több egyszerű ellátásnál, törődést és együttérzést is jelent. Az ápolónő gyakran már hosszabb ideje megterhelt egyénekkal foglalkozik, ezért a szorongás, a magány és a kilátástalanság időszakában kell megnyugvást és támogatást nyújtania.

Az ápolás egyre nagyobb szerepet játszik az egészségügyi ellátásban. Ezzel együtt gyarapszik azoknak a munkaköröknek a száma, amelyekben ápolási tevékenységet végeznek.

Sokkal több ápolónő dolgozik kórházban, mint bármely más egészségügyi intézményben. Mostanában jelentősen növekszik a háziorvosi rendszerben a rendelőkben alkalmazott ápolónők száma is, őket általános asszisztenseknek nevezik.

Az ápolónők munkaköre és felelőssége a különböző keretek között igen eltérő lehet. Az orvosi rendelőben dolgozó ápolónő kevesebb önállósággal és felelősséggel rendelkezik, mint a kórházi ápolónők.

Ebben a mappában a kórházban és az orvosi rendelőkben tevékenykedő ápolónők főbb feladatait mutatjuk be.

A kórházi ápolónő feladatai és tevékenységei

Fő feladata a kórházban tartózkodó betegek megfigyelése, ápolása, szükségleteinek folyamatos figyelemmel kísérése és oktatása az orvos utasításai alapján:

- ◆ a páciensek mindenkori testi- és lelki állapotának megfigyelése,
- ◆ orvosi javaslatra a betegek felvétele, áthelyezése és elbocsátása,
- ◆ az ápolás dokumentációja és jelentéskészítés,
- ◆ a diagnosztikai és kezelési eljárások előkészítése, segítése (esetleg elvégzése), utógondozás,
- ◆ különleges helyzetekben (például elsősegély, haldoklók ápolása és kísérése, halottak ellátása) azonnali teendők elvégzése,
- ◆ együttműködés orvosokkal, a többi ápolóval, az egészségügyben dolgozó más alkalmazottakkal (például részvétel a viziteken, az ápolás megtervezése, az orvosi műveletek asszisztenciája),
- ◆ közreműködés a betegségmegelőzésben és rehabilitációban (felvilágosítás és tanácsadás az egészséges életmóddal, az életvitellel és az ápolással kapcsolatban),
- ◆ a betegek pszichoszociális gondozása,
- ◆ fogyatékos betegek ellátása,
- ◆ adminisztrációs feladatok elvégzése, ha azok az ápolással közvetlen kapcsolatban állnak,
- ◆ orvosi műszerek használata és karbantartása,
- ◆ a szakiskolások gyakorlati oktatásában való részvétele.

A tevékenységek részletes leírása

Alapápolás:

- ◆ Az ápolónő gondoskodik a betegek felvételéről, áthelyezéséről és elbocsátásáról az orvosi javaslat alapján.
- ◆ Személyes kontaktust alakít ki a beteggel és tájékoztatja az elvégzendő kezelésekről.
- ◆ Kicszeréli az ágyneműt és segít a betegnek a lefekvésnél, ha ez szükséges.
- ◆ Amennyiben a beteg nem képes önállóan elvégezni a testápolással kapcsolatos teendőit (pl. fürdés, hajápolás), az ápolónő mindezekben segítséget nyújt.
- ◆ Segít a betegnek a felállásban és a járásban.
- ◆ Szétosztja a reggelit, ebédet és vacsorát. Szükség esetén ő maga eteti meg a beteget. Pontos tudnia kell, hogy melyik betegnek milyen diétát kell betartania és ezt ellenőriznie is kell.
- ◆ Folyamatosan figyelemmel kíséri a betegek állapotát (pl. közérzet, étvágy, alvás, öntudati állapot szempontjából) és méréseket végez (pl. testhőmérséklet, vérnyomás, pulzus, testsúly).
- ◆ Tisztántartja, fertőtleníti és raktározza az ápoláshoz szükséges eszközöket (pl. injekcióstűket, lázmérőket, vérnyomásmérőket, kötszereket).

Diagnosztikai és kezelési módszerek végrehajtása:

- ◆ Előkészíti a vérvételt és közreműködik a végrehajtásánál.
- ◆ Kiosztja az orvosságokat a betegeknek az orvosi előírás szerint.
- ◆ Meghatározott időközönként kicszeréli a kötéseket.
- ◆ Közreműködik, amikor az orvos vizsgálja a beteget (pl. segít megfordítani).

Dokumentáció és jelentéskészítés:

- ◆ Vezeti a lázlapokat, a kezelési lapokat és más, a betegekre vonatkozó iratokat és megmutatja azokat az orvosnak.

Szervezés, együttműködés, adminisztrációs feladatok:

- ◆ Részt vesz a megbeszéléseken és viziteken.
- ◆ Elkíséri a betegeket a diagnosztikai, kezelési, és más orvosi beavatkozásokra, vezeti a kísérő dokumentumokat is.
- ◆ Előkészíti a vizsgálatokhoz, operációkhoz és más orvosi beavatkozásokhoz a vizsgálati anyagokat és műszereket.
- ◆ Nyilvántartást vezet az orvosságok mennyiségének alakulásáról.
- ◆ Gondoskodik a betegek tulajdonának, esetleg hagyatékának megfelelő tárolásáról.
- ◆ Sterilizálással és fertőtlenítéssel biztosítja a higiéniai előírások betartását..

A betegek pszichikai gondozása:

- ◆ Személyes kapcsolatot alakít ki a betegekkel, beszélget velük.
- ◆ Segíti a betegeket a mindennapi életbe és a szakmába való beilleszkedésben, a gyógyulást elősegítő viselkedések kialakításában.

Diagnosztikai és kezelési eljárások végrehajtása:

- ◆ Kitisztítja és beköti a sebeket.
- ◆ Beadja az orvos által előírt injekciókat.
- ◆ Előkészíti a betegeket a röntgenvizsgálatokra és operációkra, szükség esetén elkíséri, utána pedig a megfelelő gondozásban részesíti őket.

Különleges helyzetekben végzendő intézkedések:

- ◆ Életmentő beavatkozásokat hajt végre az orvos érkezéséig.
- ◆ Ápolja a haldoklókat és foglalkozik a halott hozzátartozóival, próbálja őket megnyugtatni.

Egészségnevelés, elő- és utógondozás:

- ◆ Beszélget a betegekkel és a hozzátartozóikkal az egészséges életmódról, testápolásról és táplálkozásról, tanácsokat ad a számukra.
- ◆ Felkészíti a betegeket és családtagjaikat a hazaengedés utáni otthoni teendőkre.

Néhány speciális feladat a szakosított osztályokon

A belgyógyászaton:

- ◆ Előkészíti a betegeket a speciális vizsgálatokra (pl. szívkatóterezésre, gyomortükrözésre).
- ◆ Légzőszervi betegeknél légzést megkönnyítő segédeszközöket alkalmaz.

A sebészetben:

- ◆ Előkészíti a betegeket a műtétre.
- ◆ Az operáció után megfigyeli a betegeket, közreműködik a kötéscserénél.

A nőgyógyászati és szülészeti osztályon:

- ◆ Közreműködik a frissen szült anyák megfigyelésében és ellátásában.
- ◆ Részt vesz az újszülöttek gondozásában.

A pszichiátrián:

- ◆ Megfigyeli a lelkibeteg pácienseket.
- ◆ Beszélget a páciensekkel, betegek csoportjaival, hozzátartozóival.

Az ortopédián és a baleseti sebészetben:

- ◆ Védő-, rögzítő- és húzókötések helyez fel és segít a betegeknél a gyógytorna-kezelésekben.

Feladatok és tevékenységek az orvosi rendelőben

(Az általános asszisztens munkája)

Az ápolónői végzettséggel rendelkezők nem csak kórházakban helyezkedhetnek el, hanem orvosi rendelőkben is dolgozhatnak az orvos segítőjeként.

Az ebben a munkakörben dolgozókat általános asszisztensnek nevezzük.

Az *általános asszisztens* segíti az orvost feladatai elvégzésében, a betegek gyógyításában, egészségük megőrzésében és fájdalmaik csökkentésében. Asszisztál (=segédkezik) a

betegek gondozásában és kezelésében, egyes tevékenységeket az orvos utasítására végez, más területeken viszont önállóan dolgozik. Általában azonban az orvos utasítására és felelősségére végzi feladatait.

Az asszisztens munkája az orvos rendelőjében két fontos feladatkörre oszlik:

- ◆ az orvosi feladatkör, melyben az asszisztens a betegek gondozásában, vizsgálatában és kezelésében működik közre. Az orvosi kivizsgálás keretében egyszerűbb laborvizsgálatokkal is megbízzák;
- ◆ az orvosi rendelő ügyeinek intézése és rendben tartása, amelyhez hozzátartozik az irodai munkák lebonyolítása és a szervezői munka, mely lehetővé teszi a rendelői hétköznapi akadálytalan lefolyását.

Az asszisztens munkájának súlypontja különböző tényezőktől függ, pl. a szakterülettől és a rendelő nagyságától.

A két feladatkört - az orvos segítségét és az adminisztrációt - a következő feladatokkal jellemezhetjük:

- ◆ a betegek gondozása az orvosi rendelőben a kezelés előtt, alatt és után,
- ◆ a betegek vizsgálatában, kezelésében és a műtéteknél való közreműködés,
- ◆ a fekvőbetegek otthoni látogatása és ápolása
- ◆ orvosi műszerek, eszközök és készülékek használata és rendben tartása,
- ◆ labormunkák elvégzése,
- ◆ a rendelői ügyek lebonyolítása,
- ◆ az adminisztráció és az elszámolások elvégzése.

Az asszisztens előkészíti a vizsgálatához, a kezeléshez szükséges eszközöket, asszisztál az orvosi kezeléseknél (lemossa a sebet, bekötözi, kötést cserél, beadja az injekciót, vért vesz, sugárkezelést ad) és a kezelése után ellátja a beteget. Az orvos utasítása szerint megírja a receptet és a beutalókat a betegnek és a beteglapra felviszi az új adatokat.

Közreműködik bizonyos orvosi műszerek és készülékek használatakor is (pl. EKG, röntgen). A rendelőben található sokféle készülék használata lelkiismeretes és elővigyázatos munkát igényel. A használati utasításokat alaposan át kell tanulmányozni, és

az időtartamokat - például a besugárzásoknál vagy a vérvizsgálatok kiértékelésénél - pontosan be kell tartani.

Az asszisztens rendszerben tartja, tisztítja és fertőtleníti is az orvosi műszereket és készülékeket. Az összes készüléket és eszközt használat után gondosan meg kell tisztítani, és ha lehetséges, sterilizálni. Ugyanez érvényes a laborban lévő üvegekre, lombikokra, csipeszekre és tárgylemezekre is.

Ezen kívül sokféle irodai munkát végez: nyilvántartást vezet a betegekről, jelentéseket küld a megbiztosítónak, számlákat ír, megsürgeti a hiányzó beteglapokat, levelezést folytat a klinikákkal, gyógyszereket, oltóanyagokat és más szükséges dolgokat rendel.

Fogadja a telefonokat, időpontot beszél meg a betegekkal, felveszi az adataikat. Sorrendbe állítja a betegek kartonjait és csatolja hozzájuk a leleteket és a röntgenfelvételeket. Előkészíti az előre lepecsételt üres receptpapírokat is, és mindezt az orvosi asztalra helyezi, hogy a rendelés során kéznél legyenek.

Az asszisztenseknek figyelniük kell arra is, hogy bármilyen nagy is a forgalom, ne idegeskedjenek, és ne mérgelődjenek a betegek, mert minden beosztás ellenére a várakozási idő megnyúlhat, és a betegek türelmetlenné válhatnak.

A rendelőben az asszisztensnek mindig meg kell őriznie a nyugalmát.

Minden asszisztens titkárnő, szervező is egyben, és egy kicsit ápolónő, technikus, villámhárító az orvos és a beteg között és társ a rendelőben, aki szavak nélkül is megérti, hogy éppen mire van szükség.

A rendelés befejezése után kezdődik a házi betegápolás: meglátogatja az otthonukban ápolt fekvőbetegeket, megméri a vérnyomásukat, beadja a szükséges injekciókat, beöntéseket végez, kicseréli a kötéseket. Nővérnaplót vezet a látogatott betegekről és az elvégzett munkákról. Tájékoztatja az orvost a beteg állapotáról. Megnyugtatja a beteget és a hozzátartozókat. A betegségek megelőzése és a gyógyulás érdekében tanácsokat ad.

Együttműködés, kapcsolat:

- ◆ a betegekkal és hozzátartozóikkal,
- ◆ szakemberekkel.

Kórházakban, klinikákon

Az orvosi munkacsoport tagjaival:

- ◆ a többi betegápolóval,
- ◆ a vezetővel, például az osztályos főnővérrel,
- ◆ a segédápolókkal, kiegészítő ápolószeméllyel,
- ◆ az orvosokkal.

Más osztályok munkatársaival (a kórház méreteitől és fajtájától függően), akik:

- ◆ szakápolók, gyerekápolók, szülésznők, szülészeti ápolók, gyógytornászok, masszőrök, orvosi fürdőmesterek, kórházi higiénikusok, laboratóriumi asszisztensek, orvosi asszisztensek, a kórházi gyógyszerész munkatársai, valamint a kórházi konyha és adminisztráció alkalmazottai,
- ◆ szociális munkások, pszichológusok,
- ◆ szakiskolások, szakoktatók.

A kórházon, klinikán kívüli tevékenység során:

- ◆ egészségügyi dolgozókkal,
- ◆ szociális hivatalok munkatársaival, például szociális munkással, családgondozóval,
- ◆ a körzeti ápolóval, lelkésszel,
- ◆ esetenként a hatóságokkal, például az anyakönyvi hivatallal.

Az orvosi rendelőben:

- ◆ a betegekkel,
- ◆ az orvosokkal,
- ◆ a többi asszisztenssel,
- ◆ az ápolószeméllyel,
- ◆ orvoslátogatókkal, szaktanácsadókkal és eladókkal,
- ◆ a társadalombiztosítással.

Munkaeszközök, tárgyak

A betegápolási feladatok annyira széles körűek, hogy itt csak a legfontosabb munkaeszközöket és anyagokat soroljuk fel.

Az általános ápolás munkaeszközei:

- ◆ gyógyszerek,
- ◆ bőrápolószerek (például púder, sósborszesz),
- ◆ ágytalak, fertőtlenítőszeresek,
- ◆ lázmérő,
- ◆ vérnyomásmérő.

Kötszerek, sebápolószerek:

- ◆ pólyák,
- ◆ géz, vatta,
- ◆ tapaszok,
- ◆ csipeszek, ollók,
- ◆ sínek és egyéb rögzítők,
- ◆ kenőcsök, tinktúrák, fertőtlenítőszeresek.

Fertőtlenítő készülékek:

- ◆ száraz sterilizátor,
- ◆ autokláv (nyomás alatti gőzzel működő készülék),
- ◆ hőlégenderilizátor.

Dokumentációs anyagok:

- ◆ lázlapok,
- ◆ ápolási napló,
- ◆ átadási napló,
- ◆ vizsgálati napló,

- ◆ elektronikus adatfeldolgozó berendezések.

Kezeléshez szükséges munkaeszköz:

- ◆ fecskendők,
- ◆ besugárzó készülékek (például ultraibolya-sugárzó, infravörös sugárzó),
- ◆ katéterek, szondák,
- ◆ infúziós készülékek.

Orvosi műszerek, készülékek:

- ◆ röntgenkészülékek,
- ◆ orvosi elektromos készülékek és felszerelések (például elektrokardiográf, elektroencefalográf, computertomográf, monitor-készülékek),
- ◆ endoszkópok,
- ◆ leszívó készülékek,
- ◆ lélegeztető készülékek.

Az irodai és adminisztrációs munkákhoz szükséges munkaeszközök:

- ◆ a fogadóiroda berendezése,
- ◆ a betegek kartonjai, kezelőlapok,
- ◆ irodai gépek (írógép, számológép),
- ◆ telefon,
- ◆ személyi számítógép,
- ◆ nyomtatványok, mint pl. receptek, elszámolási és átutalási nyomtatványok.

Munkalehetőségek:

- ◆ kórházak, klinikák,
- ◆ magánklinikák,
- ◆ szanatóriumok,
- ◆ rendelők, rendelőintézetek,
- ◆ gyógyszállók,

- ◆ rehabilitációs központok,
- ◆ körzeti ápolás,
- ◆ házi beteggondozás,
- ◆ orvosi magánrendelők,
- ◆ üzemi rendelők,
- ◆ idősek gondozóintézetei,
- ◆ mozgássérültek és szellemi fogyatékosok központjai,
- ◆ véradó központok,
- ◆ segélyszervezetek és mentőszolgálatok (például Vörös Kereszt, Máltai Szeretetszolgálat),
- ◆ honvédség.

Követelmények

Fizikai megterhelés, egészségügyi követelmények

Kórházi ápolónők

Nagy megterhelésnek vannak kitéve az ápolók a különböző anyagok és a betegek mozgatása és emelése során, valamint igen sokat kell állniuk és járniuk. A fizikai megterhelések miatt hát- és keresztcsonttájéki fájdalmak, alhasi panaszok és ízületi fájdalmak alakulhatnak ki.

A betegekkel való kapcsolat feltétele az ép hallás és a megfelelő beszédképesség.

A vizsgálati anyagok (pl. vér, váladékok) kezelése jó látást igényel.

Majdnem minden nővér váltott műszakban dolgozik (általában három műszakos rendszerben), egyesek tartós éjszakai ügyeletet végeznek. Az éjszakai váltás a felelősség és a döntéshozás nagy feszültsége miatt különösen negatívan hat az alvásra, fejfájást,

nyugtalan-ságot és gyomor-bélpanaszokat okozhat. A fizikai megterheléssel szemben dominálnak a pszichikai terhelések, hiszen emberek életéért és egészségéért felelnek.

Általános asszisztensek

Az általános asszisztens munkája fizikailag nem megterhelő. Kevés az álló munka, inkább az ülés és a járás váltakozik. A munkahelyi körülmények általában kedvezőek: jól fűtött helyiségek, jó megvilágítás és huzatmentes szellőzés a jellemző.

A balesetveszély és az egészségkárosodás szakszerű eljárás módnál csekély.

A fertőzésveszélyt a külső szemlélők túlbecsülik. Az időszakonként járványszerűen elterjedő-pl. influenzás-megbetegedéseknél segíthetnek a védőoltások, vagy más immunizáló eljárások.

Szakmai ártalomként számításba jöhet még a fertőtlenítő szerekre, gyógyszerekre, vegyszerekre való érzékenység, vagy a sugárzás általi károsodás a röntgenlaborban. A vegyszerekkel való gyakori munka a kézen bőrbetegséget is okozhat.

Képességek, tulajdonságok

Kórházban dolgozó ápolónő

Vannak betegek, akik ezer okot találnak arra, hogy túlzott követelésekkel és kritikával zaklassák az ápolószemélyzetet. Ez érthető is, ha figyelembe vesszük, hogy sok beteg gyakran heteken keresztül az ágyhoz van láncolva, rosszabb esetben semmi reménye a gyógyulásra, s mindezt fájdalmak között éli meg.

Angyali türelmet igényel ilyenkor a betegek és hozzátartozóik megnyugtató, bátorító és vigasztalása. Mindehhez kiegyensúlyozott és megértő lelki alkat szükséges.

A sokféle kellemetlen, néha visszataszító munka elvégzéséhez - pl. sebek ápolása, melyek véreznek és gennyeznek - az ápolónak szintén erős akaratra van szüksége.

Fel kell ismerni a betegségek tüneteit, kezelni kell azokat, egyre bonyolultabb műszereket és készülékeket kell használni, valamint az orvosnak a viziten, a kezeléseknél és vizsgálatoknál gyors és hatékony segítséget kell nyújtani. Munkáját mindig fokozott figyelemmel kell végeznie.

A rutintevékenységek - a gyógyszeradagolástól az injekciók beadásáig - megbízhatóságot, rendszeretetet és tisztaságot követelnek meg a betegápolótól.

Az orvosi rendelőkben dolgozó ápolónő

Az általános asszisztens feladatkörének bemutatása már nyilvánvalóvá tette, hogy különösen sokoldalú és változatos foglalkozásról van szó.

A rendelői tevékenység változatossága jó memóriát, valamint az új helyzetekhez és emberekhez való jó alkalmazkodási képességet és szervezőkészséget igényel.

A várakozásban kimerült, aggódó, levert vagy éppen ideges betegekkel való foglalkozás empátiás készséget, nyugalmat és nagy türelmet kíván meg az asszisztentstől. Fontos a jó kapcsolatteremtő képesség és az érthető beszéd.

A rendelő tisztasága, az orvosi eszközökkel, készülékekkel és szerszámokkal való felelősségteljes bánásmód megköveteli, hogy az asszisztens rendes, tiszta és gondos legyen. Fontos megemlíteni még az orvosi titoktartás kötelezettségét, amely természetesen a segítő személyzetre is vonatkozik.

A gyógyászati és az orvosi technika gyors fejlődése megköveteli az asszisztentstől, hogy alkalmazkodjon az új eszközökhöz, anyagokhoz és módszerekhez. Munkáját mindig nagy figyelemmel és pontosan kell végeznie.

Szakképzés

Az ápolónő és az általános asszisztens munkakörök betöltéséhez az érettségi után egészségügyi szakközépiskolákban indított 3 éves ápolóképzésben kell résztvenni, melynek végén ápolói végzettség szerezhető. Korábban az egészségügyi szakközépiskolákban az érettségivel egyidőben általános ápolói és általános asszisztensi végzettséget is lehetett szerezni, ezzel a végzettséggel is el lehet helyezkedni ápolónőként és asszisztensként.

Az érettségire épülő ápolóképzés 4600 órás, a gyakorlat és az elmélet aránya 50-50 %.

Főbb tantárgyak:

- ◆ egészséggondozás,
- ◆ ápolás-elmélet,
- ◆ egészségügyi irányítás-szervezés,
- ◆ ápolásetika,
- ◆ anatómia-élettan,
- ◆ biofizika,
- ◆ biokémia,
- ◆ szociológia,
- ◆ pszichológia, ápoláspszichológia,
- ◆ belgyógyászat,
- ◆ sebészet,
- ◆ szülészet-nőgyógyászat,
- ◆ gyermekgyógyászat,
- ◆ otthon-ápolás,
- ◆ sürgősségi betegellátás (mentőszolgálat),
- ◆ gyógyszerstan,
- ◆ pszichiátria,
- ◆ mentálhigiéné (lelki egészségvédelem),
- ◆ orvosi latin,
- ◆ ápolás-gyakorlat.

A képzés OKJ azonosító száma: 54 5012 01

A szakmával kapcsolatos további információk részletesen a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet: www.nive.hu honlapján található, Szakképzési dokumentumok címszó alatt.

Kereseti lehetőségek:

Az egyes foglalkozások átlagkereseti statisztikáját – több évre visszamenőleg – az Állami Foglalkoztatási Szolgálat honlapján teszi közzé, a Statisztika menüpontban (egyéni bérek és keresetek statisztikája).

Elérhetőség: www.afsz.hu

Elhelyezkedési lehetőségekről tájékozódhat az Állami Foglalkoztatási Szolgálat kirendeltségein, a www.afsz.hu internetes elérhetőségen, vagy mobiltelefonon a <http://wap.afsz.hu> linken.

Az ápolónő foglalkozást bemutató **pályaismertető film** elérhető az Állami Foglalkoztatási Szolgálat www.afsz.hu, valamint a Nemzeti Pályainformációs Központ www.npk.hu, továbbá az e-pálya www.epalya.hu internetes elérhetőségeken.

A szakma jövőjéről készült tájékoztatás a <http://www.epalya.hu/munka/foglalkozas.php> weblapon érhető el, a foglalkozás megadásával.

Kiadja: Foglalkoztatási és Szociális Hivatal

Felelős kiadó: Pirisi Károly főigazgató

Készült 2001-ben. Aktualizálva 2008-ban az Európai Unió és a Magyar Állam társfinanszírozásával.

A jelen dokumentum tartalma nem feltétlenül tükrözi az Európai Bizottság a tárgyra vonatkozó hivatalos véleményét.